GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Nr. 14 — Rok I. Włocławek, czwartek 17 stycznia 1946 roku. Cena 2 złote

Wspomnienia

Zbliża się pamiętna rocznica naszego wyzwolenia. Choć rok już przeminął od owej pamiętnej chwili,—która stała się przełomową w naszej historii i zaważyła tak bardzo na naszych losach, niektórym wydaje się ona jeszcze snem jakimś nierealnym, z którego boją się obudzić.

Mimowoli płyną wspomnienia.

Początek tygodnia, najmniejszy ruch u wrogów nie zdradza bliskiej już ruiny.

Po dawnemu Arbeitsamty wysyłają karty na roboty, po dawnemu prowadzą więźniów do policji kryminalnej, do Gestapo na śledztwo — wszędzie panoszy się buta niemiecka i przemoc.

Nagle od wtorku, środy, jakiś niezwykły ruch, pakowanie, z początku tajemne, zakonspirowane w urzędach, potem już wyraźniejsze, aż wkońcu paniczna — niczem niepowstrzymana ucieczka. Tabory wojskowe — bagaż cywilny, konie, ludzie, samochody, wózki dziecinne, armaty, tłumoki z pierzynami i sprzętami kuchennymi, sanie, saneczki z dziećmi, tłumoczkami — często na wierzchu z niezbędnym naczynkiem dla dzieci, wszystko to pędzi gdzieś naoślep, wszystko w nieopisanym strachu i zamęcie szuka drogi wyjścia z jakiejś koszmarnej dla nich sytuacji.

Nikt już na nic nie zważa — ani na ambicję, ani na niebezpieczeństwo, ani na styczniową porę. Ci, którzy w własnym mniemaniu zdawali się być jedynymi panami tej ziemi, którzy zaprzęgli miliony ludzi do taczek niewolniczych, uchodzą z ciepłych legowisk — w nieznaną śnieżną dal, jak ostatni nędzarze.

Dobytek, który zdołali zabrać porzucają po drogach, gdyż tamuje im tylko ruchy, a czas upływa — nieprzyjaciela czują już na karku, a strach jeży im włosy na głowach.

Próbują jeszcze na końcu ostatniej wypróbowanej już metody zdrady. Może się choć w części uda; na wykonanie piekielnego planu zagazowania ludności i zniszczenia całego miasta nie mają już czasu. Pojawiają się tylko na murach miasta ogłoszenia, że cała ludność polska ma się zgromadzić w oznaczonych punktach i wspólnie z nimi udać się na wędrówkę. Nieliczne tylko łatwowierne, może terrorem niemieckim oszołomione jednostki słuchają tego apelu, zorientowawszy się jednak w sytuacji wieją.

Wtorek, środa, czwartek słychać już wyraźnie kanonadę — zbliża się wybawienie — sytuacja staje się coraz bardziej naprężona. Uchodzący w pośpiechu niemcy wysadzają most — podpalają niektóre budynki, niszczą jedną ze szkół, w której zgromadzony był materiał wybuchowy i wieją na łeb, na szyję.

Coraz wyraźniejszy odgłos karabinów maszynowych zwiastuje zbliżanie się wojsk zaprzyjaźnionych, które przyniosą wyzwolenie.

Pamiętny dzień 20 stycznia — Całe miasto wyległo na ulice i pomiędzy czołgami, armatami zawiera znajomość z żołnierzami radzieckimi. — Twarze ogorzałe, zczerniałe od prochu, ale wesołe i radosne — twarze zwycięzców.

Od kilku tygodni pędzili nieprzyjaciela i aby miasto zdobyć i ludność ochronić przed zniszczeniem — nie spali od szeregu dni.

Mają ten trud i mękę wypisaną na zmęczonych i kurzem okrytych twarzach. Wszystko to jednak są drobiazgi w porównaniu z radością i i tryumfem zwycięzców. Miasto jest wdzięczne — radość widnieje na wszystkich twarzach i każdy stara się w jaki tylko może sposób dać wyraz swojej radości.

Pierwszą niedziela. Rozdzwoniły się dzwony katedry, — które milczały zakneblowane przez 5 i pół lat i obwieściły światu, iż nad polską ziemią nadszedł dzień zmiłowania Pańskiego, a Biały Orzeł rozpostarł skrzydła do lotu.

Maria Woźnicka.

Przemówienie min. Bevina

LONDYN, 16. 1. W dniu jutrzejszym na plenarnym posiedzeniu Organizacji Narodów Zjednoczonych ma przemówić min. Bevin. Główna treść przemówienia ma być poświecona sprawie mandatów Wielkiej Brytanii. Bevin w imieniu rządu ma wyrazić gotowość przekazania mandatów Komisji Powierniczej ONZ.

Oskarżanie piratów

NORYMBERGA, 16. 1. **W dalszym ciągu przewodu sądowego oskarżenie szło w kierunku udowodnienia Doenitzowi i Raederowi piractwa morskiego. Badani świadkowie potwierdzili fakt, że okręty i łodzie niemieckie otrzymały polecenie nie udzielania pomocy rozbitkom, oraz zatapiania okrętów, płynących pod flagą państwa neutralnego. Na jednej z konferencji z Hitlerem ustalono, że nie należy przestrzegać konwencji morskiej, ale udawać, że jest ona ściśle przestrzegana i w jej obronie występować.**

Churchill Generalnym Sekretarzem?

LONDYN, 16. 1. Wymienienie kandydatury Winstona Churchilla na Generalnego Sekretarza ONZ. wywołało wielkie poruszenie i zaciekawienie. Prawie wszyscy przedstawiciele powitalibv z zadowoleniem ten fakt.

Istnieje jednak obawa, że Churchill, który w tej chwili rozpoczął urlop wypoczynkowy i wyjechał do St. Zjednoczonych, kandydatury nie przyjmie.

Pensja Generalnego Sekretarza ma wynosić 9 tysięcy funtów szterlingów rocznie.

Zw. Zawodowe a O. N. Z.

LONDYN, 16. 1. **W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie Komisji Ogólnej ONZ. pod przewodnictwem Spaacka. Członek delegacji sowieckiej Kuzniecow złożył wniosek o powołaniu do Org. Narodów Zjednoczonych przedstawicieli Światowej Federacji Zw. Zawodowych, która w szeregach swoich skupia 65 milionów członków.**

Nad projektem Kuznjecowa wywiązała się szeroka i ożywiona dyskusja, która została zakończona powołaniem specjalnej podkomisji, która ma sprawę powyższą rozstrzygnąć. W skład podkomisji, która ma swe pierwsze posiedzenie odbyć w dniu dzisiejszym weszli przedstawiciele Nowej Zelandii, Ukrainy, Urugwaju, Wielkiej Brytanii i Belgii.

W sprawie strajkowej

NOWY JORK, 16.1. Prezydent Truman przeprowadził konferencję z przedstawicielami Kongresu. W pierwszym rzędzie omówiona została sprawa kontroli Stanów Zjednoczonych nad wyspami na Pacyfiku, co ma być w najbliższym czasie przekazane pod obrady ONZ.

Na konferencji poruszono również sprawę strajków w Stanach Zjednoczonych. Strajk, który opanował w tej chwili 600 tysięcy elektrotechników ma w dniu dzisiejszym rozszerzyć się i opanować 350 tysięcy pracowników przemysłu mięsnego. Prezydent Truman ma wydać do strajkujących specjalne orędzie.

Trzecią sprawą, omawianą na konferencji była sprawa demobilizacji armii amerykańskiej. Demobilizacja ma być przeprowadzona do 1 czerwca rb. Po przeprowadzeniu demobilizacji armia amerykańska ma liczyć 335 tysięcy żołnierzy w Europie, 375 tysięcy na Pacyfiku i 87 tysięcy na innych terenach.

Bankiet

LONDYN, 16. 1. W Greenwich, w pałacu admiralicji morskiej odbył się bankiet, wydany przez rząd Wielkiej Brytanii na cześć wszystkich uczestników obrad Organizacji Narodów Zjednoczonych. Pierwszy toast wniósł premier Atllee, witając zgromadzonych, a jednocześnie podkreślając z radością fakt goszczenia przedstawicieli wszystkich narodów na ziemi brytyjskiej.

W dalszym ciągu swego przemówienia premier Atllee zwrócił uwagę na ten fakt, że obradom ONZ. przewodniczy przedstawiciel małego państwa, przedstawiciel Belgii, który ten narodu, który ze względu na swe geograficzne położenie, był w ostatniej wojnie nazywany „bastionem Europy", a który przez cały bieg swej historii udowodnił, że nigdy ani spraw Europy, ani sprawy pokoju nie zdradził.

W odpowiedzi na toast powyższy zabrał głos przewodniczący ONZ., przedstawiciel Belgii, Spaack.

Obrady nad notą

PARYŻ, 16. 1. W dniu jutrzejszym odbędzie się zebranie Rady Ministrów, poświęcone dyskusji nad notą wielkich mocarstw w sprawie traktatów pokojowych. Aczkolwiek treść noty nie została podana do wiadomości, to korespondent „Times" donosi, że treść ta jest dla Francji zadawalająca.

Powołanie świadków

NORYMBERGA, 16. 1. **Trybunał Międzynarodowy wyraził swą zgodę na prośbę b. generalnego-gubernatora Franka i postanowił powołać w charakterze świadków obrony: ks. arcbpa kardynała Sapiehę, dyr. Młynarskiego i in.**

Odebrał sobie życie

NORYMBERGA, 16. 1. **Były hitlerowski minister zdrowia dr. Conti, wielki wyznawca teorii o czystości rasy, odebrał sobie życie w więzieniu norymberskim.**

Hitlerowcy w więzieniach

BERLIN, 16. 1. **Ze strefy okupacyjnej amerykańskiej donoszą, że w więzieniach znajduje się 250 tysięcy hitlerowców.**

Heindrich Goering aresztowany

PRAGA, 16. 1. **W tych dniach został pochwycony i aresztowany siostrzeniec Goeringa, Heindrich Goering.**

Stracenie Blomberga

KOPENHAGA, 16. 1. W Danii został stracony Blomberg.

Bevin — Byrnes

LONDYN, 16. 1. Dziś minister Bevin odbył długie narady z ministrem Byrnes.

3 dzień obrad S. L.

WARSZAWA, 16. 1. Wczoraj w trzecim dniu obrad Stronnictwa Ludowego przemawiał minister zdrowia doktór Litwin. Mówca poruszał kwestię zdrowotności wsi i opieki nad matką i dzieckiem.

Drugi transport

WARSZAWA, 16. 1. **Jak doniosło radio brytyjskie wybrzeża Anglii opuścił statek, wiozący na swym pokładzie drugi transport żołnierzy polskich w liczbie 2000 pod dowództwem pułk. Perko. Przyjazd żołnierzy do Polski spodziewany jest w sobotę.**

Termin rozprawy

GDAŃSK, 16.1. **Termin rozprawy przeciwko biskupowi Splettowi został wyznaczony przez Specjalny Sąd Karny w Gdańsku na dzień 28 stycznia rb.**

Pożyczka na odbudowę kraju

WARSZAWA, 16. 1. W najbliższych dniach ukaże się w Dzienniku Urzędowym dekret o pożyczce wewnętrznej na odbudowę kraju. Pożyczka będzie miała charakter premii, przyczem będzie ona losowana w ciągu roku dwukrotnie.

Pogrzeb wiceministra Michała Dąbek-Szyszki

WARSZAWA, 16. 1. Dzisiaj odbył się pogrzeb wiceministra rolnictwa i reform rolnych obyw. Michała Dąbek-Szyszki. W uroczystościach brali udział: prezydent KRN. ob. Bierut, gen. Spychalski i premier ob. Osóbka-Morawski.

Ob. wiceministra Michała Dąbek-Szyszkę żegnali przedstawiciele Wojska Polskiego, koledzy z ministerstwa i PPS.

Jeszcze dwóch przedstawicieli brytyjskich

LONDYN, 16. 1. **Donoszą z Londynu, że w skład ONZ. weszło dzisiaj dwu przedstawicieli Brytyjskich Zw. Zawodowych. Wczoraj zabrał głos w toku obrad delegat Stanów Zjednoczonych.**

Armia międzynarodowa

LONDYN, 16, 1. Wielka Brytania zgłosiła projekt utworzenia armii międzynarodowej, oddanej do dyspozycji Rady Bezpieczeństwa ONZ. Projekt ten ma być przekazany w pierwszym rzędzie do rozpatrzenia przez komisję 5 sztabów wojsk sprzymierzonych. Projekt przewiduje utworzenie niedużej ilościowo armii, ale zato dobrze wyszkolonej i dobrze technicznie wyposażonej.

Nota w sprawie traktatu pokojowego

LONDYN, 16. 1. Z Paryża donoszą, że minister Bidault wysłał notę w sprawie traktatu pokojowego. Treść noty jest nieznana.

Strajk w Grecji

ATENY, 16. 1. W dniu dzisiejszym ma wybuchnąć w całej Grecji strajk urzędników państwowych, którzy żądają dodatku na wyżywienie, odzież i obuwie.

Kraina Julijska z Jugosławią

MOSKWA, 16. 1 .Z Belgradu donoszą, że ludność krainy Julijskiej domaga się przyłączenia do Jugosławii.

Traktat polsko-radziecki

MOSKWA, 16, 1. W dniu 13 stycznia odbyły się tu obrady, na mocy których ratyfikowano traktat polsko-radziecki o granicach z Polską. Traktat ten był podpisany 16 sierpnia ub. roku.

Zdrajcy wojenni przed sądem

PRAGA, 16. 1. Przed trybunałem czeskim odbył się pierwszy proces przeciw zdrajcom wojennym, którzy współpracowali czynnie z okupantem.

O zdradę kraju

OSLO, 16.1. PAP. donosi, że w Bremen odbywa się proces przeciwko Hunsejdowi o zdradę kraju.

Ratyfikowanie układu

PARYŻ, 16. 1. Wielka Brytania, St. Zjednoczone, Francja, Belgia, Holandia, Luksemburg i Jugosławia ratyfikowały układ o podziale odszkodowań wojennych.

A działo się to rok temu

Wojska 2-go Frontu Białoruskiego, przechodząc do ofensywy na dwóch przyczółkach na zachodnim brzegu Narwi, na północ od Warszawy, przy wsparciu zmasowanego ognia artylerii przerwały silną i głęboką linię obrony nieprzyjaciela.

Łamiąc zaciekły opór wroga, wojska frontu połączyły się i posunęły naprzód do 40 km, rozszerzając wyłom do 100 km.

W czasie ofensywy wojska radzieckie zajęły silne punkty oporu nieprzyjaciela — miasta MAKÓW, PUŁTUSK, CIECHANÓW, NOWE MIASTO, NASIELSK oraz ponad 500 innych miejscowości.

Wojska 1-go Frontu Białoruskiego, dokonując manewru okrążającego na zachód od Warszawy, zajęły ŻYRARDÓW, przecięły drogi do Sochaczewa, sforsowały Wisłę na północ od Warszawy i odcięły Warszawę od zachodu. 17 stycznia kombinowanym uderzeniem z północy, zachodu i południa wojska opanowały stolicę Polski WARSZAWĘ, najważniejszy węzeł obrony niemieckiej nad Wisłą.

Kontynuując natarcie, wojska 1-go Frontu Białoruskiego zdobyły miasto GÓRĘ KALWARIĘ, TORCZYN, BIAŁĄ RAWSKĄ, SZYDŁOWIEC oraz ponad 800 innych miejscowości.

Wojska 1-go Frontu Ukraińskiego atakowały z sukcesem i 17 stycznia zajęły PRZEDBÓRZ i RADOMSKO ważne węzły komunikacyjne i punkty obrony niemieckiej. Po sforsowaniu Warty, przy współudziale czołgów i piechoty, wojska zdobyły CZĘSTOCHOWĘ — ważny węzeł obrony niemieckiej na Warcie.

W czasie operacji ofensywnych w ciągu 17 stycznia wojska tego frontu zdobyły również miasta: WIERZBNIK, RADOSZYCE, KOŃSKIE i ponad 700 innych miejscowości.

Warszawo!

U nóg twych kładę: O! żałosna wdowo
Polskiego ludu! O! Matko w żałobie,
Tych co śpią w krwawym pochowani grobie,
I tych — co wierzą, że wstaniesz na nowo;

O! ty gotowa twą krew Chrystusową,
Rzucić na twarze wątpiące i blade,
WARSZAWO! tę pieśń ci pod nogi kładę,
I nóg skrwawionych twoich sięgam głową.

JULIUSZ SŁOWACKI.

Jak zdobyto Warszawę

Radzieckie Biuro Informacyjne donosi, że niemiecko-faszystowscy najeźdźcy już na początku 1940 r. zaczęli wznosić wokół Warszawy obszerne, umocnione fortyfikacje. Budowa fortyfikacji nabrała największej intensywności po rozgromieniu armii hitlerowskiej pod Stalingradem, na Kaukazie, a następnie pod Orłem i Kurskiem. Hitlerowcy zwozili do Polski wszelkie materiały z okupowanych krajów Europy wznosząc tzw. „środkowo - europejski" wał, który miał zabezpieczyć niemieckie imperium od wschodu; hitlerowcy nie cofali się przed żadnymi ofiarami.

Opierając się na Wiśle, Bugu i Narwi Niemcy utworzyli według ostatniego słowa techniki fortyfikacyjnej głęboko rozbudowaną linię obronną na przestrzeni 15.000 km².

Wojska znajdujące się tam mogły utrzymywać swe pozycje nawet w wypadku całkowitego okrążenia. Doskonałe wewnętrzne linie komunikacyjne, tory kolejowe i szosy, uregulowane rzeki i kanały zabezpieczały idealnie przesuwanie się wojsk z jednego odcinka na drugi oraz dostawy broni i żywności. Liczne punkty oporu osłaniały rejon fortyfikacyjny i jego przedpola. Ataki frontalne na te umocnienia były wykluczone. Przed natarciem należało zniszczyć fortyfikacje, co było połączone z ryzykiem i wymagało szczególnych wysiłków. Niemieckie dowództwo uważało wzniesienie takiego umocnienia za szczyt sztuki wojennej. Oficer niemiecki wzięty do niewoli oświadczył: „Wokół Warszawy utworzono potężny wał. Jego strategiczne walory nie mają sobie równych. Jest on jedyny w swoim rodzaju na europejskim terenie działań wojennych. Nie wyobrażam sobie, jak można wał ten zniszczyć". Zeznania innych oficerów niemieckich oraz przejęte dokumenty świadczą o tym, że pod Warszawą i na „środkowo-europejskim" wale dowództwo hitlerowskie zamierzało stworzyć „trwały front obronny".

Wydarzenia jednak rozwinęły się wbrew wszelkim planom hitlerowskich generałów. W ubiegłym roku oddziały Armii Czerwonej zdobyły szereg umocnień, fortów i punktów oporu na linii Bugu — Wisła — Narew, zmniejszając w dużym stopniu obszar nieprzyjacielskiej linii obronnej.

Wojska Marszałka Związku Radzieckiego Żukowa, przechodząc do ofensywy z dwóch przyczółków mostowych na zachodnim brzegu Wisły na południe od Warszawy, przerwały silną, głęboko rozbudowaną obronę nieprzyjaciela. Na północnym skrzydle włamania rozpoczęły ruchome oddziały natarcie. Po huraganowym ogniu artylerii nastąpiła akcja dział szturmowych i piechoty, po czym rozpoczął się raid czołgów w głąb Polski. Saperzy zbudowali w rekordowo krótkim czasie most na Pilicy na południowy zachód od Warki. Przez most ruszyły setki czołgów na zachód. Nieprzyjaciel sprowadził świeże rezerwy pancerne i piechoty dla powstrzymania nacisku wojsk radzieckich. Lecz wszystkie jego kontrataki spełzy na niczym. Oddziały radzieckie wielkim potokiem szły naprzód nie zwracając chwilowo uwagi na grupy niemieckie, które pozostały na tyłach. W ten sposób dotarły one do węzła komunikacyjnego Grójec, w którym koncentruje się 7 dróg. Ruchy wojsk radzieckich były tak szybkie i gwałtowne, że Niemcy nie zdążyli nawet zorganizować obrony miasta. Czołgi radzieckie pojawiły się w Grójcy tak nagle, że Niemcy z oddali uważali je za swoje. Po krótkiej walce Grójec został wyzwolony, czołgi radzieckie zaś ruszyły dalej różnymi drogami. Kolejne uderzenia ich na różne miejscowości były dla Niemców tak niespodziane, że obrona nieprzyjacielska prawie całkowicie zawiodła. Wkrótce padły miasta Mogielnica, Mszczonów, a następnie Żyrardów. W ten sposób przecięta została droga, wiodąca z Warszawy do Łodzi.

Ruchy wojsk radzieckich wszelkiego rodzaju były bardzo szybkie, śmiałe i gwałtowne. Liczne grupy niemieckie, które pozostały na tyłach wojsk radzieckich, zostały taktyką radziecką zaskoczone i zdemobilizowane.

Jednocześnie rzucił Marszałek Żukow swe wojska na północ od Warszawy do walki. W krótkim czasie oczyszczono od nieprzyjaciela dorzecze w kącie Wisła — Bug, następnie sforsowano Wisłę, odcięto Warszawę od twierdzy Modlin i włamano się głęboko w pozycje nieprzyjacielskie.

W ten sposób została otwarta droga do świetnych zwycięstw.

Warszawa wolna!

Warszawo! Serce Narodu i stolico Państwa!

Cała Polska żyje dziś radością Twego wyzwolenia.

Krwią najlepszych Twych synów nasiąkły Twe place i podziemia. W ruinach legły Twe najpiękniejsze, przez wszystkich nas uwielbiane gmachy, pomniki i ulice.

Sprawiły to nienawiść wroga i głupota wsteczników.

Dziś wrócili Ci wolność żołnierze polscy, sprzymierzeni z bratnią, bohaterską Armią Czerwoną, wyzwolicielką narodów uciśnionych.

I miłujący Cię naród nie zapomni o Tobie nigdy!

Przez wieki czcić będą pokolenia Polaków pamięć Twych bohaterskich czynów i twardą wolę Twej walki o godność i niepodległość.

Zaś demokracja polska przywróci świetność Twym kształtom i sławę swej stolicy utrwali w twórczym pochodzie ku sprawiedliwemu współżyciu narodów.

Prezydent Krajowej Rady Narod.
BOLESŁAW BIERUT.

Do
Wodza Naczelnego,
Marszałka Związku Radzieckiego
STALINA
Moskwa — Kreml.

Radośnie wzruszeni wyzwoleniem naszej męczeńskiej stolicy Warszawy, wyzwoleniem milionów naszych braci i sióstr, tysięcy miast i wsi, wyrażamy Panu, Marszałku STALINIE, w imieniu całego Narodu Polskiego, w osobie Pana — bohaterskiej Armii Czerwonej oraz całemu Narodowi Radzieckiemu naszą najgłębszą i najszczerszą wdzięczność.

Naród polski nigdy nie zapomni, że odzyskał wolność i możliwość odbudowy swego niezależnego życia państwowego dzięki wspaniałym zwycięstwom oręża radzieckiego i dzięki strumieniom krwi, przelanej przez bohaterskich żołnierzy radzieckich.

Przeżywane obecnie przez nasz naród radosne dni wyzwolenia od jarzma niemieckiego bardziej jeszcze wzmocnią niezachwianą przyjaźń naszych narodów.

Prezydent Krajowej Rady Narod.
BIERUT.
Premier Rządu Tymczasowego
OSÓBKA - MORAWSKI.
Wódz Naczelny Wojska Polskiego
gen. broni ROLA-ŻYMIERSKI.
Lublin, 17 stycznia 1945 r.

Do
Prezydenta Krajowej Rady Narodów.
p. BIERUTA

Do
Premiera Tymcz. Rządu Polskiego
p. OSÓBKI-MORAWSKIEGO

Do
Naczeln. Dowódcy Wojska Polskiego
gen. broni ROLI-ŻYMIERSKIEGO

Z uczuciem szczególnej radości mamy zaszczyt zakomunikować Panom, że wojska I Frontu Białoruskiego i I Armii Wojska Polskiego, dzisiaj w dniu 17 stycznia 1945 r. w wyniku manewru okrążającego, połączonego ze szturmem, zdobyły stolicę polskiego państwa demokratycznego — miasto Warszawę i wyzwoliły ją od niemieckich zaborców.

Z dniem dzisiejszym wraca umęczona Warszawa raz na zawsze do szeregu miast wolnych od niemieckich okupantów.

Wojska I-go Białoruskiego Frontu dzielą wraz z Panami i całym zaprzyjaźnionym ze Związkiem Radzieckim narodem polskim triumfalną radość zwycięstwa i wierzą, że krew żołnierzy Armii Czerwonej i Wojska Polskiego, przelana w walce o wyzwolenie stolicy polskiego państwa demokratycznego i całej ziemi polskiej, jeszcze bardziej zcementuje wielką i nierozerwalną przyjaźń narodu polskiego i radzieckiego.

Wojska I-go Białoruskiego Frontu wykonują w dalszym ciągu z powodzeniem swe zadania dla oczyszczenia pozostałego terytorium państwa polskiego od okupantów niemieckich.

Dowódca I Frontu Białoruskiego
Marszałek Związku Radzieckiego
ŻUKOW
Członek Rady Wojennej I Frontu Białoruskiego
gen.-lejtn. K. TIELEGIN

Artykuły deficytowe

Minister Aprowizacji i Handlu wydał Wojewódzkim Wydziałom Aprowizacji w całym kraju polecenie, by każdorazowy rozdział artykułów deficytowych był omówiony z przedstawicielami miejscowych organizacji i Związków Zawodowych. (Pod artykułami deficytowymi rozumiemy te produkty, których ilość rozporządzalna nie wystarcza na pokrycie ustawowego zaopatrzenia).

Współdziałanie czynnika społecznego przy trudnym zadaniu podziału artykułów deficytowych da masom pracującej ludności wpływ na racjonalny i sprawiedliwy podział szczupłych zasobów krajowych. Ministerstwo Aprowizacji i Handlu zleciło wszystkim Wydziałom Wojewódzkim wystąpić do Okręgowych Komisji Zawodowych o wyznaczenie delegata oraz przestrzegać stale zasady, że wszelkich rozdziałów artykułów deficytowych winno się dokonywać przy współudziale tychże delegatów.

Zakaz przejazdu osób nieuprawnionych w wagonach i przedziałach pocztowych

W trosce o zabezpieczenie ładunku pocztowego i racjonalną pracę w ambulansach pocztowych, Ministerstwo Poczt i Telegrafów wydało ostatnio zarządzenie, na podstawie którego wstęp i przejazd w wagonach i przedziałach pocztowych dozwolony jest tylko personelowi poczt ruchomych.

W stosunku do podróżnych, których specjalne komisje lotne zastaną w wagonach lub w przedziałach pocztowych, będą wyciągane jaknajdalej idące konsekwencje prawne.

Z POMORZA

Bydgoszcz

Zjazd Pełnomocników Oddziałów Pomorskich PCK. pod przewodnictwem mgr. M. Kaszewskiego odbył się w dniu 10 bm. w obecności Delegata Wojskowego do spraw PCK. na Okręg Pomorski płk. Adamowskiego, zastępcy naczelnika Opieki Społecznej ob. Włodarskiego, przedstawiciełki Wojewódzkiego Urzędu Informacji i Propagandy ob. Bzamowej, ob. Święckiej przy obecności 22 pełnomocników powziął szereg ważnych uchwał dotyczących spraw uintensywnienia prac czerwonokrzyskich.

1) Uchwalono położyć silny nacisk na rozbudowę akcji sanitarnej w Okręgu Pomorskim.

2) Wobec powtarzających się zachorowań personelu sanitarnego PCK na tyfus plamisty, przystąpić niezwłocznie do natychmiastowego szczepienia zapobiegawczego.

3) Dążyć usilnie do wzmożenia udzielania pomocy zimowej przez wydawanie jeszcze większej ilości posiłków we wszystkich stołówkach i punktach odżywczych młodzieży szkolnej i najbiedniejszej ludności.

4) Dzieci z Zamojszczyzny wywiezione przez niemców z terenów pacyfikacyjnych do Lubeki i znajdujące się tam w domu Dziecka Polskiego, które mają być prawdopodobnie odesłane do Szwecji i Szwajcarii, przywieźć jak najprędzej do Polski pociągiem sanitarnym Nr. 2 Okręgu Pomorskiego PCK. Postawiono sobie za punkt honoru by do dalszego przerzucania dzieci polskich nie dopuścić i wpłynąć w Zarządzie Głównym PCK. w Warszawie i w sferach ministerialnych, by sprawę tę o znaczeniu ogólno-polskim jeszcze w najbliższym tygodniu

a) pomyślnie rozstrzygnąć;

b) ogłosić w prasie i w radio listę dzieci z Zamojszczyzny.

Na zakończenie w związku z wstrząsającą zbrodnią jaka miała miejsce w nocy z dnia 5 na 6 stycznia br. w Krasnymstawie, gdzie podczas zabawy urządzonej na cele PCK rzucone zostały przez nieznanych sprawców granaty ręczne, zabijając 3 osoby, raniąc jednocześnie ponad 30 osób; wysłany został telegram do Pełnomocnika Okręgu Lubelskiego treści następującej:

Zarząd Główny PCK, Pełnomocnik Okręgu Lubelskiego, ks. Żyszkiewicz, Pełnomocnik Oddziału PCK w Krasnymstawie ks. Aniszczuk, Pełnomocnicy Oddziałów PCK Okręgu Pomorskiego, zebrani w Bydgoszczy 10-go stycznia br. na miesięcznej konferencji Okręgowej na mój wniosek wyrażają wraz ze mną głębokie oburzenie i serdeczne współczucie z powodu dokonanej zbrodni w Krasnymstawie.

Pełn. Okręgu Pomorskiego
Mgr. M. Kaszewski.

Wąbrzeźno

Staraniem Starosty Powiatowego, a z inicjatywy Obwodowego instruktora muzyki i śpiewu obywatela M. Prymasa, odbyło się ostatnio w Wąbrzeźnie zebranie miłośników muzyki i osób zainteresowanych pod przewodnictwem wicestarosty ob. T. Schmidta. Celem zebrania było omówienie ważnych zagadnień, dotycz. krzewienia kultury muzycznej, ożywienia ruchu muzycznego na terenie powiatu, utworzenia orkiestr i zabezpieczenia bytu materialnego muzyków.

Wicestarosta T. Schmidt, mówiąc o doniosłej roli muzyki, jako czynnika wychowawczego pod względem kulturalnym i estetycznym w życiu człowieka, zaapelował o ukonstytuowanie się komitetu organizacyjnego. Komitet ten zajmie się tworzeniem zespołów orkiestrowych z instrumentów dętych i smyczkowych do różnych uroczystości narodowych, imprez i zabaw, jak również roztoczy opiekę nad członkami zespołów przez stworzenie warunków, zabezpieczających materialny ich byt. Ponadto komitet ten stanowić będzie zaczątek tworzenia się „Domu Kultury“ jako ośrodka życia kulturalnego miasta Wąbrzeźna i powiatu.

Przedsięwzięte zamierzenia dowodzą wielkiej żywotności i troskliwości prywatnej inicjatywy o podniesienie rozwoju życia kulturalno-muzycznego w powiecie.

— — —

W niezwykle pięknym i podniosłym nastroju odbył się ostatnio „Opłatek“ w Związku Młodz. Wiejskiej „Wici“ w Wąbrzeźnie. Uroczystość przy udziale tłumnie zebranej młodzieży oraz rodziców — odbyła się w własnej świetlicy. Przemawiali prezes organizacji Wiciowej ob. Rybszleger, następnie ks. prob. Kowalski, referent Kultury i Sztuki ob. Świerkosz, oraz w końcu starosta pow. Z. Czarnecki. — Pomysłowy i starannie opracowany program, na którego całość złożyły się kolędy chóru Wiciowego, śpiewki i monologi ob. Lontkowskiego oraz szereg innych dowcipnych wkładek, które niezwykle gorąco oklaskiwano. Tego samego dnia również odbył się „Opłatek“ zasłużonej na tutejszym terenie organizacji Tow. Śpiewaczego „Lutnia“, który odbył się w salach Stołówki Zw. Zawodowego Urzędników Państwowych i Samorządowych w Wąbrzeźnie. Po przemówieniach oficjalnych nastąpił występ chóru, którym dyrygował długoletni dyrygent chóru ob. Zydorczak, partie solowe odśpiewał rokujący duże nadzieje śpiewacze inż. Dygasiewicz. Huczne oklaski były nagrodą za trud i prace włożone około urządzenia miłego wieczoru. W uroczystości wzięli udział: Starosta Czarnowski, burmistrz Pawlewski, Ks. prob. Kowalski, Ks. Pisarski, Ref. Kult. i Szt. A. Świerkosz, Dr. Woźniewski i inni.

Całością uroczystości kierował prezes „Lutni“ ob. Sławirski.

Grudziądz

W tych dniach władze starościńskie powiatu odebrały z Gdyni 50 krów, przydzielonych przez Okręgowy Urząd Ziemski z transportu UNRRA. Krowy znajdują się na majątku państwowym w Mełnie i przydzielone zostaną tym rolnikom z powiatu, którzy najbardziej potrzebują żywego inwentarza.

Przy rozdziale w pierwszym rzędzie uwzględniani będą repatrianci, oraz powracający z obozu.

Starosta powiatowy ob. Degórski, czyni energiczne starania, ażeby przed podjęciem jeszcze prac wiosennych, uzyskać dla powiatu pewną ilość koni.

Z KUJAW

Chodecz

Dnia 19 bm. przypada rocznica uwolnienia Chodeza spod okupacji niemieckiej.

W związku z tym w sobotę zostanie odprawiona uroczysta Msza św. dziękczynna, po której odbędzie się Akademia w sali miejscowej Straży Pożarnej. Wieczorem w tejże sali zostanie zorganizowana zabawa.

Pamiętajcie o nich.

W niedzielę, dnia 20 stycznia rb. Komitet Pomocy Zimowej organizuje zbiórkę uliczną na rzecz najbiedniejszych w Włocławku.

Nie przypadkowo został wybrany ten dzień — rocznica uwolnienia naszego miasta od okupacji niemieckiej. W dniu radości, w rocznicę wypędzena wroga społeczeństwo nasze winno zadokumentować ofiarą, złożoną dla swoich najbiedniejszych braci, że rozumie swój szczytny obowiązek jedności społecznej.

Twardy los wojny dotknął niejednego. Ileż dzieci pozostało bez ojców, ile żon bez mężów. Złożyli życie swe Ojczyźnie w ofierze, przyczyniając się do odzyskania Niepodległości.

Szli do walki pewni, że nie zapomnimy o ich najbliższych, że otoczymy ich opieką zarówno w czasie walki, jak i po ukończeniu krwawych zmagań. Idąc nie wymagali od nas zobowiązań, bo w sercu ich trwało to przekonanie, że są cząstką jednej wielkiej rodziny — Narodu Polskiego.

Spełnili swój obowiązek szczytny wobec kraju.

Akcja Pomocy Zimowej prowadzona w całym kraju objęła szerokie kręgi naszego społeczeństwa polskiego. W wysiłku tym Włocławek nie może i nie pozostanie w tyle.

W dniu 20 stycznia każdy z nas złoży ofiarę dla tych, którzy potrzebują rzeczy najniezbędniejszych, a którym twardy los utrudnia walkę z przeciwnościami.

W tym wielkim dziele pomocy nie może zabraknąć nikogo.

Każdy mieszkaniec naszego miasta spełni swój obowiązek, dając dowód zrozumienia niedoli swoich braci.

Koncert kolędowy

W żadnym okresie świątecznym niema tylu pieśni co w okresie świąt Bożego Narodzenia (mówię o Polsce, nie wiem, jak jest w innych krajach). Pieśni te, zwane kolędami, śpiewane są przytem nietylko w świątyniach, ale i w domach prywatnych, teatrach i w radio. Widać więc z tego, że są one w Polsce ogromnie popularne. Pamiętam, że u nas w domu była t.zw. kantyczka, spora książka formatu albumowego. zawierająca chyba kilkaset kolęd. Były tam pieśni kolędowe ściśle kościelne, były też kolędy ludowe o charakterze bardzo wesołym, a nawet można powiedzieć — swawolnym, rubasznym. Nie widzę dzisiaj w księgarniach takich „kantyczek".

Ponieważ lubię bardzo kolędy, zarówno dla ich głębokiego sentymentu jak i przepięknych niekiedy melodii, poszedłem z ciekawością w niedzielę ubiegłą do Teatru Ziemi Kuj. na „misterium kolędowe", urządzone przez Towarzystwo Śpiewacze „Lutnia". Poszedłem i byłem wdzięczny „Lutni", a także jej kierownikowi prof. Bojakowskiemu za spędzenie paru miłych godzin.

Bowiem „misterium kolędowe" układ miało bardzo dobry i wykonanie doskonałe. Wykonane zostało przez chór mieszany i chór męski oraz solistów: ob. Czuchowską-Pietraszewską, ob. Radomską i ob. Spornego. Chóry doskonałe zaśpiewane, w czym widać pracę dyrygenta prof. Bojakowskiego. Oczywiście, ob. Czuchowska-Pietraszewska jest śpiewaczką rutynowaną, tylko brak było w jej śpiewie tak potrzebnego tym razem uczucia. Mieliśmy natomiast to uczucie, to wczucie się w sentyment kolędowy, w rzewność i prostotę kolędy, w śpiewie ob. Radomskiej. Debiut ob. Spornego jako solisty był b. udatny.

Usłyszeliśmy szereg popularnych pięknych kolęd polskich w układzie znanych polskich kompozytorów; parę było układu prof. Bojakowskiego, który, jak widzimy, ma zasługi nietylko jako wytrawny dyrygent, ale i jako twórca na niwie muzycznej.

„Lutni" i jej niezmordowanemu Kierownikowi należą się słowa rzetelnego uznania za zorganizowanie tak pięknego, wartościowego koncertu. Publiczność wyrażała to uznanie gorącymi oklaskami. Prof. Bojakowski jest jednak tak skromny, że nigdy na oklaski nie reaguje tak jak to robią inni dyrygenci. A może nie lubi takich teatralnych gestów...

Pisząc to wszystko zupełnie szczerze, bez żadnych komplementów, mam do prof. Bojakowskiego jeden żal: dlaczego nie włączył do programu najpiękniejszej, moim zdaniem, kolędy polskiej „Bóg się rodzi". Mam nadzieję, że zrobi to następnym razem, bo — jak wszyscy oczekują — koncert ten będzie zapewne powtórzony.

Przed koncertem red. Andrzejkowicz opowiedział nam w sposób ciekawy o istocie i dziejach kolędy oraz słusznie podkreślił zasługi odrodzonej po wojnie „Lutni" w krzewieniu kultu pieśni na Kujawach. Za to „słowo wstępne", które dobrze przygotowało licznie zgromadzonych słuchaczy do należytego przyjęcia „misterium kolędowego", otrzymał red. Andrzejkowicz nagrodę w postaci frenetycznych oklasków.

R. Ś.

Kronika

DYŻURY APTEK:
Dziś na 3-go Maja 16

KINA
„Bałtyk" i „Polonia"
Dziś rosyjski film p. t.
Iwan Groźny

Kalendarzyk słowiański
Rościsława

Słońce:
wschód o godzinie 7.37
zachód o godzinie 15.55

Dzisiaj
CZWARTEK
17
STYCZNIA
Antoniego op.

W lusterku

Warszawo!

Na Twoich gruzach, nasza Warszawo.
zadudnił twardy żołnierski krok,
i ponad grobem porosłym trawą
słońce Wolności rozdarło mrok!

Z ruin, krwi, ognia powstałaś żywa,
ucichł daleki dział wrogich grzmot...
Rozkwitaj Wielka, Jasna, Szczęśliwa,
Na nowe życie, na nowy lot!

Agapit.

Sekcja Kulturalno-Oświatowa przy Kujawskim Stow. Techników we Włocławku podaje członkom i sympatykom do wiadomości. że klub-czytelnia czynne **są codziennie** od godz. 6-ej wiecz. do 10-ej wiecz.

Członkowie i sympatycy korzystać mogą z różnych pism i gier. Sala dobrze ogrzana.

Z LISTÓW DO REDAKCJI.

Szanowny Panie Redaktorze!

W związku ze zbliżającą się rocznicą wyzwolenia Włocławka spod jarzma niemieckiego, proponuję ulicę POW., przez którą weszły pierwsze oddziały wojsk wyzwoleńczych, nazwać **ulicą 20 stycznia.** Będzie to pamiętny dzień nie tylko dla współczesnych, ale i dla przyszłych pokoleń.

Z poważaniem
M. Dobrowolska.

Zarząd Koła Samopomocy Milicyjnej urządza w sobotę dnia 19. 1. 46 r. o godz. 8-ej wieczorem w sali Towarzystwa Wioślarskiego przy ul. Piwnej

Wielką Zabawę Taneczną

na którą zaprasza: Członków Koła Przyjaciół Milicjanta wraz z rodzinami oraz sympatyków M. O.

Orkiestra doborowa. Bufet własny. Ceny przystępne.

Zarząd.

ZAWIADOMIENIE.

Ubezpieczalnia Społeczna w Włocławku niniejszym zawiadamia wszystkich PT. Płatników na terenie powiatu włocławskiego, nieszawskiego i lipnowskiego, że z dniem 20-go grudnia 1945 r. otworzyła konto czekowe Nr. VI-213 w PKO. Oddział w Bydgoszczy.

Przy uiszczaniu opłat na powyższe konto należy podać dokładne brzmienie firmy, nr. konta pracodawcy, adres, tytuł wpłaty i za jaki okres czasu.

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA
w Włocławku.

Zawiadomienie

Staraniem Miejskiego Oddziału Informacji i Propagandy we Włocławku, **dnia 17-go (czwartek) i 18 go piątek),** od godz. **16-ej** w sali Rady Związków Zawodowych, przy **ul. Słowackiego 1,** wyświetlany będzie **bezpłatny film,** który obrazuje nam prześladowanie ludności i duchowieństwa włocławskiego, w roku 1939, przez hitlerowskich siepaczy.

Na ekranie widzimy obrazy katowania, aresztowań i największego ucisku i poniżenia, jakie nasza ludność miasta Włocławka przechodziła w ówczesnym czasie.

Miejsk. Oddz. Inf. i Prop.
m. Włocławka.
(—) S. Błaszczyk, kierownik.

Program Radiowy

CZWARTEK, 17 stycznia.

6.55 — Hymn i sygnał czasu; 7.00 — Dziennik poranny; 7.15 — Muzyka z płyt; 7.50 — „O czym pisze prasa stołeczna"; 7.55 — Program na dzień bieżący; 8.00 — Dziennik poranny (powtórzenie).

11.57 — Sygnał czasu; 12.00 — Artykuł aktualny; 12.10 — Dziennik południowy; 12.25 — Koncert; 12.40 — Informacje; 12.50 — Skrzynka poszukiwania rodzin; 13.05 — Koncert; 13.20 — „Jedziemy na Zachód"; 13.30 — Audycja dla Polskich Sił Zbrojnych zagranicą; 13.45 — Wiadomości gospodarcze; 14.00 — Skrzynka PCK.; 16.00 — Audycja dla dzieci starszych: „Czy wiecie, że..." — gazetka radiowa w opr. Józefa Małgorzewskiego; 16.15 — Reportaż aktualny; 16.20 — Koncert; 16.40 — Przegląd codzienny; 16.45 — „Walka z chorobą i starością"; 17.00 — Audycja wojskowa; 17.15 — „Portrety zasłużonych działaczy, którzy zginęli pod okupacją"; 17.30 — Koncert; 18.00 — „Cykl literacki"; „Z dziejów barbarzyństwa niemieckiego w Polsce"; 18.10 — Kącik świetlicowy; 18.20 — Koncert; 18.50 — Skrzynka poszukiwania rodzin zagranicą; 19.00 — Przegląd prasy krajowej; 19.05 — Z życia narodów Słowiańskich; 19.15 — Skrzynka poszukiwania rodzin zagranicą; 19.30 — Artykuł polityczny; 19.40 — Dziennik wieczorny; 19.55 — Koncert; 20.45 — Audycja literacka: Ogólnopolski turniej recytacji utworów Adama Mickiewicza. (Transmisja z Katowic); 21.00 Audycja dla Polaków zagranicą; 21.30 — Skrzynka poszukiwania rodzin zagranicą; 22.30 — Koncert; 22.40 — Program na jutro; 22.45 — Ostatnie wiadomości dziennika radiowego; 22.55 — Przegląd prasy zagranicznej; 23.00 — Koncert z płyt; 23.25 — Skrzynka poszukiwania rodzin zagranicą; 24.00 — Hymn.

UNIEWAŻNIAM kartki żywnościowe na nazwisko Chojnowski Jerzy, Maślana 8/10.

UNIEWAŻNIAM kartki żywnościowe na nazwisko Daczkowski Ignacy, Bulwary 16.

UNIEWAŻNIAM odcinek karty żywn. kat. I rodz. Zofia Łukasiak, Włocławek. Stodólna 9.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestr. RKU. na nazwisko: Kwiatkowski Henryk, wieś Gołaszewo, pow. Włocławek.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartkę żywnościową II kat. ze stycznia 1946 r. na nazwisko: Jan Goska, inwal. woj., zam. 3-go Maja 9/8.

UNIEWAŻNIAM zgubione kartki żywnościowe na nazwisko: Szafrańska Halina, zam. św. Antoniego 47.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę żywnościową na nazwisko: Piasecka Helena, Długa 16.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartkę żywnościową na nazwisko: Józef Wałek, Maślana 8.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartkę żywnościową na nazwisko: Kucał Jerzy, Chmielna 21.

UNIEWAŻNIAM zgubione kartki żywnościowe na nazwisko: Kaźmierska Genowefa, zam. Cyganka 9.

Redakcja i Administracja: WŁOCŁAWEK, Ul. BRZESKA 4. Telefon Nr. 11-26. REDAKTOR A. TURCZYNOWICZ.
Przyjmuje w godz. 10—12 z wyjątkiem dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się. E — 08317

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACJA codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach 8 do 12 i od 2 do 5-tej. W soboty od 8 do 12-tej.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości, 1 szpalta po 5 zł., reklamowe — 10 zł.
Za terminowy druk ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA 40 zł., z przesyłką pocztową 45 zł.

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU. Drukarnia Diecezjalna, Włocławek, Brzeska 4. Odpow. za pismo: Kolegium Redakcyjne.